

דבר עני ועליא. הנהג מינוקות זכרים ונקבות: לשיטתו הסס. יסחקו סס. שבת היתה: הנה לי מפסת. דרך רה"ר שצבת: לנכות. הדליקה: צעושה על דעת אביו. שהמינוק לופה צאציו ורואה שזו לו בכך ואציו עומד עליו דהוה כאליו הוא מלווה לעשות אצל הנך מפתחות דרב ינחק לא הודיען שנאצדו שס ולא הכירו צדעתו שזוה לו: עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עבד. אפילו צלל ידעת ישראל העובד כוכבים מתכוין להנאתו שידוע שיטול שטר: שאינו מסוקנין. שאינו מעושרין: אין זקוק לו. ליטלו הימנו: והא"ר יוחנן. לעיל צעושה על דעת אביו אצל להפרישו אינו מלווה היכא דמינוק עבד אדעתא דנפשיה (ט): תרומה טמאה. והא הכא דליסורא דאורייתא הוא כדלמך בהערל (לעיל עג): בשערך מתלננו! ליה אמה אוכל טומאת עלמו דכתיב (טז) הטמא והטמור ולא לאחר למעוטי תרומה דאסורה בטומאת עלמה: ואין חוששין. לומר שהוא יונק שקן כלומר דבר המשוקן ונאסר: ולא יאכלנו. צידים צדדים האסורים. חלב צהמה טמאה אסור בגדול מדאורייתא דנפקא לן מגמל גמל צ' פעמים צפ"ק דככורות (ד' ט): סכנה. שאס לא יונק ימות צלמא: אומדנא. אס יכול להמתין עד מואלי שבת ויעשה צהיתר: חולב צידיו חייב משום מפרק דבר מגידולו והיונק הוא מפרק ע"י שינוי והיינו כללחר יד: שש דאיסור סקילה. יש דמפרק צידיו גזרו רבנן ציונק ואע"ג דמשנה הוא ואינה מלאכה מן התורה אצל י"ט דכי עבד צדדים ליכא אלא איסור לאו לא גזרו רבנן ציונק: (לא סאלוס) לא סאלוס כי שקן סס. קרא יתירא הוא דהא מציני אזהרות הרבה צטרליס (א): לא סאל דס. קרא יתירא הוא דהא כתיבי אזהרות הרבה גבי דס: אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת. שתי אמירות הללו למה להזכיר גדולים על הקטנים שלא יטמאו: צמשהו

תורה אור השלם
 1. כל הולך על גזון וכל הולך על ארבע עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקן הם: יקרא יד מב 2. על בן אמרתי לבני ישראל כל נפש ממש לא תאכל דם והגז הגז בתורכם לא יאכל דם: יקרא יד יב 3. ויאמר יי אל משה אמר אל ובהינים בני אהרן ואמרת אלם לקנש לא יטמא בעמיהו: יקרא יד א

גליון הש"ס

גב' וצריכי דאי אשמעינן שקבים. ע"י שש"ר ד"ה דה"ל בקרא דגבי שבת וכן וכן להזכיר גדולים על קטנים. וע"י צמשהו מולל מאס ס"י ד':

הנהגות הב"ה

(א) גב' דלא לסיפו להו ציד: (ב) רש"י ד"ה והא"ר יוחנן לעיל וז"ה בערשה וי' דנפשיה הס"ד ואח"כ מ"ה אין זקוק לו והא הכא איסורא דאורייתא: (א) ד"ה לא סאלוס וי' צטרליס קרי ביה לא סאלוס ס"ד:

מוסף רש"י

עובד כוכבים שבא לכבות אין אומרים לו ככה. רבנן גזרו על אמירה לנכרי משום שבות (שבת קכא). ואל תכבה. אין צריך למנות צידו אלא יימנו ויכנה (שם). שאין שבותו. על נכרי, עליהם. שדראל אינו מוזהר על שבתו של נכרי שאינו עבדו (שם). בערשה על דעת אביו. כקטן שדע להבחין שיהיה זה נוח לאציו ועשה כשביטו (שם). עבד"ם אדעתא דנפשיה עבד. ואפילו יודע לו לשראף, הוא להנאת עלמו מתכוין, שידוע שלא יספור (שם).

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות

קיד.

אמר רבי יוחנן בדמאי הקילו. ה"מ למימר דאפילו לא הקילו צדמאי כיון דאינו אלא מדרבנן שאני דקאמר לעיל אלא משום דהאי שינויא משני צממה דוכתי א"ר כיון שיש לחוש לספק טבל דהוי דאורייתא החמירו אי לאו טעמא דצדמאי הקילו:

אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה. והא דקאמר הש"ס צס"פ יולא דופן (גדה דף מו: ושם) אליצא דר' יוחנן דלמך מופלח סמוך לאיש דאורייתא וקטן האוכל נבלות אין צ"ד מלווין להפרישו על צרייתא דמוטיב ליה התם הוה מצי למימר וליטעמין דהא ר' יוחנן ספוקי מספקא ליה הכא אלא דנלאו הכי שפיר קאמר התם ה"ר אלחנן:

וקסבר דהוי מפרק בלאחר יד. וא"ת ואפילו לא הוי כללחר יד נמי דהא אין דישה אלא צגידולי קרקע דלמך צפרק כלל גדול (שבת דף עה. ושם) גבי פולע חלוון וכ"ת אע"ג לחלוון לא חשיב גידולי קרקע צהמה חשיבא גידולי קרקע דלמך צריש פ' צלל מערבין (עירובין ד' טז): דממעט דגיס מדמתי צקר ולאן מה הפרט מפורש גידולי קרקע כו' זה אין לומר דנהי דחשיב צהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי מסמננין צעינן ממש שיהא גל מן הקרקע כמו סמננין לנגי גדולי קרקע ממש לא חשיב צהמה גדולי קרקע כדמוכח צהזכר את הפועלים (צ"מ דף פט. ושם) דתינא דיש מה דיש מיוחד כו' ילא החולב והמגנן והמחנן שאינם גידולי קרקע ואין פועל אוכל צו אלמא גבי דבר הגדל ממש מן הארץ לא חשיבא צהמה גידולי קרקע וכן משמע צפ"ק דקידושין (דף יז.) גבי גזין ויקצ וי"ל דליצטרין טעמא דהכא דמפרק כללחר יד הוא משום ר' יהודה דסבר יש דישה שלא צגידולי קרקע דמחייב צפולע חלוון נמי משום דש ור"ת מפרש דמפרק חייב משום ממחך שמחליק העור ומאצות מלאכות הוא וקשה לר"י מדלמך צפ' צחית (שבת דף קמז. ושם) חולב אדם עו למוך הקדירה אצל לא למוך הקערה ולפי' הקוטרכס ימאח דטעמא משום דכשחולב למוך הקדירה הוי משקה הצא לאוכל ואוכל הוא ואין זה צורר אצל לא למוך הקערה דצורר משקה מאוכל והומה לדש צצורר אוכל מתוך פסולת אצל לפירוש ר"ת צין כן וצין כן ליחייב משום ממחק"ס:

שבת דאיסור סקילה גזור רבנן בו'. קשה דלמך צפרק אע"פ (כתובות ד' טז.) גונח יונק חלב

צצבת מפרק כללחר יד הוא ומשום צערא לא גזור רבנן והכא אסר ליה צצבת וליכא מלאכה גמורה ואינו כללחר יד שרי ואמר ר"ת דהתם מחמת חולי והכא מחמת רעב קרי שפיר צער דלמך צפרק שלישי צצבעות (ד' טז: ושם) צצבע על הככר ומסתכן עליה מהו מסתכן לישרי ליה מר אלא מנצטער עליה מהו וקשה לר"י דאס כן מאי קאמר הכא אי דאיכא סכנה אפילו צצבת מותר והא אפילו צחולים צעלמא מותר כיון שאין צהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין זו קושיא דהא אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כללחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן התורה יש לו לדחות להיות מותר כיון דאיכא סכנה ור"י מירך דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כתובות דף טז.) דלמך הלכה כר' מרינוס מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא צצער של צהמה איירי שמתקשה לה רוצ חלב צדדיה וקשה לר"י דלמה היו יונקים והלא היו יכולין לחלוץ למוך הקדירה ומיהו לפירוש ר"ת לא קשה דמסתמא כיון שהיו רעבים לא היה להם שום מאלל צצדירה:

עין משפט נר מצוה

ל א מ"י פ"ב מהל' שבת הלכה ז' ופכ"ד שם הלכה יא ופ"ו מהל' מאלכות אסורות הל' טו ופ"ג מהל' אכל הל' יב סמך עשין רמג ולאין קמה טוש"ע א"ח ס"י שמג ועוש"ע י"ד סומן שעג סקיף א': לא ב מ"י פכ"ד מהל' שבת הל' יא וע"ש צמ"מ וככ"מ: לב ג ד מ"י שם פ"ב הלכה ז' סמך שם טוש"ע א"ח סומן שלד סקיף ה': לג ה מ"י פ"ו מהל' מאלכות אסורות הל' טו טוש"ע א"ח ס"י שמג: לד ו ז מ"י פ"ג מהל' אכל הלכה יב טוש"ע י"ד סומן שעג סקיף א' ובהג"ה:

תוס' חד מקמאי

מסקנא דשמעת' דבקטן אוכל נבלות דבאסורא דרבנן פשיטא דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו ובאיסורא דרבנן נמי פשיטא דאין אומרי' להניוק עשה דבר זה. וכי פליג באיסורא דאוריית' ומסתברא דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו דמעשה דבר יצחק בר ביטנא אייכסו ליה מפתחות בי מדרשא ברה"ר אהא לקמיה דרבי פדת אמר אויל דבר טלי וטליא וליטילו התם דאי משכחי מיתו להו אלמא קסבר קטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו ואקשי' עלה מהא דתנן קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתו דאי עלינו. ופריך ר' יוחנן בקטן העושה ע"י אביו אבל (קטן) נכרי על דתיה עבד: